

Voeding bij de hond: een handreiking tot beter begrip

Er wordt enorm veel gesproken over voeding. Er wordt ook veel over gefantaseerd. Op basis van individuele ervaringen worden algemene regels uitgesproken die meestal nauwelijks ergens op gebaseerd zijn. Ook de eeuwige tweestrijd tussen droogvoer en al dan niet diepgevroren op vers vlees gebaseerd voer is hiervan een voorbeeld. Anderzijds moeten we ons realiseren dat de behoeft patronen van de diverse honden sterk uiteen kunnen lopen: we hebben verschillen in ras, verschillen in het gebruik van de hond, verschillen in levensfase waarin de hond zich bevindt en verschillen in gezondheid, conditie en activiteit. Verder heeft een hond een eigen smaak en reuk waarmee rekening gehouden moet worden.

Historie: van 'leftovers' naar gespecialiseerd voedsel

In het verleden had de hond een heel andere plaats in onze samenleving dan tegenwoordig. Dat uitte zich onder andere in de manier waarop de hond gevoed werd, of beter gezegd, zichzelf voedde. Veelal met afval dat hij zelf vond in en rond het huis, grotendeels resten van het voedsel van de mens of andere erfdieren. Tegenwoordig is er voor de voeding van de hond, welke speciaal hiervoor door de mens ontwikkeld is, een miljardenindustrie wereldwijd actief.

Wat is de wetenschappelijke basis van een goede hondenvoeding?

Het standaardwerk waarin de voorwaarden zijn terug te vinden waaraan een goed hondenvoer moet voldoen is het boek 'the Nutrient Requirements of Dogs' uitgegeven door de (Amerikaanse) National Research Council, Commission on Animal Nutrition. Hierin zijn een groot aantal minimumeisen qua hoeveelheden en kwaliteit van voedingsstoffen gedefinieerd. Zoals het percentage eiwit, koolhydraten en vet per gewichtseenheid droge stof. Maar ook vitaminen en mineralengehaltes. Echter door de sterk variërende opbouw van de hondenpopulatie (jong/oud, klein/groot, groeiend/niet meer groeiend, lacterend/niet lacterend, veel of weinig beweging etc.) is dit niet meer dan een richtlijn. Dit is overigens ook een belangrijke reden waarom zoveel verschillende typen voer op de markt gebracht worden. Bij de 1e uitgave in 1985 werd met die variërende opbouw geen rekening gehouden, bij de laatste van 2003 wordt al wel een onderscheid gemaakt naar activiteitsniveau en levensfase.

De opgroeiende hond van de grote rassen

Een bijzondere uitdaging voor een perfecte voersamenstelling is die van de pups van de grote rassen. Een gewichtstoename vanaf 2,5 maand tot 6 maanden van meer dan 200 gram per dag (Duitse dog) zonder het optreden van groeistoornissen vereist een uitgebalanceerd voerregiem. Drie factoren zijn hierbij van bijzonder belang:

- a. De hoeveelheid energie die gevoerd wordt, dus energiegelhalte van het voer én de voerhoeveelheid mag niet onbeperkt zijn
- b. De calciumgift per droge stof eenheid mag iets verlaagd zijn ten opzichte van onderhoudsvoer
- c. Het gebruik van kraakbeenbeschermende factoren heeft een positief effect op het voorkomen van groeistoornissen in de gewrichten.

Vroeger (en door sommigen ook vandaag de dag) werd gedacht dat een hoog eiwit gehalte in het voer kon leiden tot uitgebreide groeistoornissen zoals standafwijkingen, ocd en groeipijnen. Door onderzoek onder andere in Utrecht (Dr.Nap) is gebleken dat dit effect er niet is. Een zekere minimale behoefte is er echter wel. En natuurlijk speelt de kwaliteit van de eiwitsamenstelling ook een rol.

Het voeren van een hoogenergievoer ad libitum (zoveel als ze maar willen, voer continu aanwezig) leidt wel in een groot aantal van de gevallen tot het optreden van uitgebreide groeistoornissen. Beperkt voe-

Voeding bij de hond: een handreiking tot beter begrip

ren gaf in een aantal onderzoeken significant minder problemen met hypertrofische osteo dystrofie (HOD, een aandoening met pijnlijke zwellingen boven en onder de gewrichten) enostosis (een botaan-doening die kreupelheid bij honden in de groeifase veroorzaakt), radius curvus syndroom (RCS, een misvorming van de onderbenen waarbij de ondervoet naar buiten draait en de onderbenen naar voren buigen), en elleboogdysplasie (ED). Het onderzoek is met name gedaan bij Duitse Doggen.

Resumerend moet een goed voer voor deze categorie honden dus een gelimiteerde hoeveelheid energie bevatten (dwz. een niet hoog vetgehalte!), een optimale calcium-fosfor verhouding met een iets verlaagd calcium gehalte en een gemiddeld eiwitgehalte. Hierbij gaan we uit van een kwalitatief goed eiwit, dat betekent met een aminozuursamenstelling zoals voor de hond optimaal is. Bepaalde kraakbeenbeschermende factoren (chondroïtinesulfaat en glycosaminoglycanen) kunnen hierbij door het voer gemengd zijn of eventueel bijgegeven worden.

Hoe vaak voeren, hoeveel en hoe moeten we voeren?

Een pup begint het leven met op de eerste dag ongeveer elke twee uur melk tot zich te nemen. Naarmate dat de pup groeit wordt dit interval ruimer, en vanaf 2,5 tot 3 weken als ze het eerste vast voedsel bijgevoerd kunnen krijgen, wordt het interval nog ruimer, tot 6 maal per dag. Als de pup gespeend is en afgeleverd wordt aan de nieuwe eigenaar, zo op 8 tot 10 weken, dan is de voerfrequentie meestal nog 4 x verdeeld over de dag. Vanaf 6 maanden kan je volstaan met het definitieve 2 x per dag. Minder is niet aan te raden vanwege het grotere risico op maagdarfstoornissen zoals een maagdilata-tie/maagdraaiing.

De hoeveelheid wordt in eerste instantie aangegeven op het pak, echter in de praktijk blijkt dat dit voor de meeste honden teveel is. Weeg het voer eens af; een veelgehoord antwoord op onze praktische vraag hoeveel de hond eet, is een hoeveelheid kommen of voerbakken. Daar kun je weinig mee. Voer daarnaast altijd met de ogen, en hou het gewicht en conditie van de hond nauwlettend in de gaten. (zie ook het schema onderaan deze pagina)

Realiseer dat als er meerdere honden of katten zijn dat de honden uit elkaars voerbak kunnen eten. Ook de plaats in de roedel kan hierbij een rol spelen. Zoals we hierboven al gezien hadden speelt de geur van het voer een grote rol bij de opname. Er is een aantal mogelijkheden om de smakelijkheid te vergroten: altijd vers voer geven, niet direct gegeten voer wegnemen, het droogvoer vochtig maken en opwarmen tot lichaamstemperatuur. Een vetrijk voer is over het algemeen smakelijker dan vetarm.

Conclusie

Het is voor u als individuele hondeneigenaar vrijwel ondoenlijk de kwaliteit en samenstelling van voeders te vergelijken en te beoordelen. Je kunt vooral beoordelen of je eigen hond het smakelijk vindt, hij goed in conditie blijft en normale ontlasting heeft. Dit geldt ook voor voer dat ontwikkeld is voor speciale doelgroepen, b.v. Duitse herders. Mochten er problemen of onduidelijkheden zijn over het voer of het voeren dan is het raadzaam hiervoor contact op te nemen met uw dierenarts of fokker.

Bron: Onze Hond 12/2004

Auteur: Maarten Kappen

Samenvatting: Marian Servaas

Voeding bij de hond: een handreiking tot beter begrip

Hoeveel voer (Royal Canin German Shepherd junior)

Aantal weken	Aantal gram per dag	Aantal maaltijden	Per maaltijd
9	275	4	69
10	300	4	75
11	325	4	81
12	350	4	88
13	375	3	125
14	400	3	133
15	425	3	142
16	450	3	150
17	475	3	158
18	500	3	167
19	525	3	175
20	550	3	183

Marian Servaas